

Deltidsarbetets utveckling

Antalet deltidsarbetande ökade kraftigt under 1970-talet i Sverige. Marianne Sundström diskuterar orsakerna till denna utveckling. Hon visar bl a att den främsta förklaringen är en ökad andel sysselsatta bland kvinnor.

Bakgrund

Under 1970-talet ökade deltidsarbetet kraftigt i Sverige, från ca 570 000 deltids-sysselsatta kvinnor i åldrarna 16–64 år 1970 till drygt 870 000 tio år senare (se *Tabell 1*). (Med deltidsarbete avses förvävsarbete om mindre än 35 tim/vecka). Ökningen var särskilt snabb under andra hälften av 1970-talet. Samtidigt skedde en mycket stark ökning av andelen sysselsatta bland kvinnor. Antalet heltidsarbetande kvinnor ökade inte i samma takt som de deltidsarbetande, varför andelen deltidsarbetande av de förvävsarbetande kvinnorna steg brant, från 38 procent 1970 till 47 procent 1982, då den nådde sitt maximum. 1983 inträffade ett trendbrott i deltidsarbetets utveckling. Efter många år av oavbruten ökning minskade såväl antalet som andelen deltidsarbetande under åren 1983–86 och heltidsarbetet ökade.

I internationell jämförelse är andelen deltidssysselsatta hög i Sverige. Av OECD-länderna var det endast Norge som hade en högre andel 1981 (51 procent). Länder som Förenta staterna och

Finland, vilka också har ett högt kvinnligt förvävsdeltagande, hade väsentligt lägre andel deltidssysselsatta, 24 respektive 8 procent.

Den snabba ökningen av kvinnors deltidarbete gav upphov till en rad försök till tolkningar och förklaringar: Hindrades kvinnorna från att arbeta full tid av brist på kommunal barnomsorg? Hade arbetsgivarna börjat föredra deltidarbetskraft framför heltidsarbetskraft? Var de deltidarbetande kvinnorna undersysselsatta? Kunde förklaringen sökas i de stigande marginalskatterna? Deltidsarbetets nedgång efter 1982 har inte tilldragit sig lika stor uppmärksamhet.

I denna artikel sammanfattar och diskuterar jag de förklaringar till deltidarbets utveckling från 1960-talets slut till 1980-talets mitt som framkommit i en studie jag utfört, Sundström [1987]. Studien och artikeln har koncentrerats på deltidarbete bland kvinnor, eftersom nästan 90 procent av de deltidarbetande är kvinnor. Huvuddelen av artikeln ägnas åt ökningen av deltidarbetet fram till 1982.

Stigande sysselsättning har ökat deltidarbetet

Ett av studiens huvudresultat är att det ökade deltidarbetet bland kvinnor till övervägande del beror på att andelen sysselsatta kvinnor stigit. Detta framgår av en uppdelning av ökningen av antalet deltidssysselsatta kvinnor 1968–81 i bidragen

MARIANNE SUNDSTRÖM är forskare vid Arbetslivscentrum i Stockholm. Hon har nyligen disputerat i nationalekonomi på en avhandling om deltidarbets utveckling.

Tabell 1 Antal deltidssysselsatta, andel deltidssysselsatta av alla sysselsatta och andel sysselsatta bland kvinnor 16-64 år, 1970-86.

	Antal deltidssysselsatta 1000-tal	Andel deltidssysselsatta %	Andel sysselsatta %
1970	570	38,3	58,3
1972	604	39,3	60,1
1974	643	39,6	63,7
1976	728	42,2	67,7
1978	802	44,6	70,3
1980	873	46,2	73,4
1982	896	46,5	74,4
1983	894	45,8	74,8
1984	894	45,2	75,7
1985	884	44,0	76,9
1986	870	42,8	77,8

Anm: Sysselsatta definieras som alla förvärvsarbetande inkl frånvarande.

Källa: Arbetskraftsundersökningarna.

från (1) ökad andel sysselsatta, (2) ökad andel deltid av de sysselsatta, (3) befolkningsförändringar och (4) en restterm som visar samvariationen mellan de tre övriga komponenterna.¹ Denna komponentuppdelning utfördes över 14 delgrupper, i vilka kvinnor indelats efter utbildning, antal barn och barnens ålder samt barnlösa efter ålder.

Tabell 2 visar att det var den ökade sysselsättningen bland kvinnorna, snarare än en ökad deltidandel, som i båda tidsperioderna bidrog till att öka antalet deltidssysselsatta. 1968-81 svarade ökad andel sysselsatta för 65 procent av deltidssökningen, medan ökad deltidandel svarade för 26 procent. Ökad andel sysselsatta svarade för en större del av deltidssökningen 1968-74 än i perioden 1974-81. De fyra komponenternas relativa betydelse för deltidssökningen skiljer sig mellan utbildningskategorierna. Ökad sysselsättningsgrad var den huvudsakliga källan till deltidssökningen bland kvinnor med låg-medelhög utbildning, men bidrog mindre till de högutbildades deltidssökning. (Att ökad andel sysselsatta bidrog till 176 procent av deltidssökningen bland kvinnor med låg-medelhög utbildning 1968-74 innebär att om ökningen av an-

delen sysselsatta varit den faktiska medan deltidandelen och antalet i befolkningen varit oförändrade, så skulle deltidssökningen ha varit 76 procent större än den faktiskt blev i denna grupp. Ökningen av antalet deltidssysselsatta motverkades alltså av det minskade antalet kvinnor med lägre utbildning).

Ökningen av andel sysselsatta bland kvinnor med låg-medelhög utbildning var den enskilda komponent som bidrog mest till den totala ökningen av deltidssysselsatta 1968-81. Visserligen ökade antalet deltidssysselsatta mest bland de högutbildade, men denna ökning berodde främst på att antalet högutbildade kvinnor steg.

En jämförelse av dessa fyra komponenter för alla 14 delgrupperna, vilka av utrymmesskäl ej redovisas här, visar att sysselsättningsökningen bland låg-medelutbildade kvinnor med förskolebarn var så stor att den ensam bidrog till 30 procent av hela deltidssökningen 1968-81. Bidraget från ökad deltidandel var procentu-

¹ Denna uppdelning kan göras eftersom antalet deltidssysselsatta i delgrupp i år 0 (P_{i0}) är en produkt av andelen sysselsatta (e_{i0}), andelen deltid av de sysselsatta (p_{i0}) och antalet kvinnor i delgruppen (n_{i0}):

$$P_{i0} = e_{i0} \cdot p_{i0} \cdot n_{i0}$$

Tabell 2 Komponentuppdelning av ökningen i antalet deltidssysselsatta kvinnor 16-64 år, 1968-81.

	Bidraget från ökad				Summa	
	syssel- sättnings- andel · %	deltids- andel %	befolk- ning %	rest- term %	%	1000- tal
<i>1968-74</i>						
Låg + medelhög utbildning	176	6	-54	-28	100	66
Högre utbildning	14	18	47	22	100	104
Alla	76	13	8	2	100	171
<i>1974-81</i>						
Låg + medelhög utbildning	97	68	-56	-9	100	102
Högre utbildning	26	20	42	12	100	132
Alla	57	41	-1	3	100	234
<i>1968-81</i>						
Låg + medelhög utbildning	138	45	-47	-37	100	167
Högre utbildning	14	13	40	33	100	237
Alla	65	26	4	4	100	404

Anm: För kvinnor födda före 1953 har högre utbildning definierats som 9 års skolgång plus yrkesutbildning. För de födda 1953 och senare har högre utbildning definierats som gymnasieutbildning. Tabellen avser anställda inkl frånvarande men exkl egna företagare.

Källa: Egna bearbetningar av Levnadsnivåundersökningen 1968, 1974 och 1981.

ellt sett störst bland 16-24-åringar utan barn, men antalsmässigt störst bland kvinnor 45-64 år (Sundström [1987] avsnitt 5.1).

Således steg sysselsättningsgraden särskilt mycket bland grupper i vilka andelen deltidssysselsatta av de sysselsatta översteg genomsnittet redan 1968. Detta var fallet bland kvinnor med låg-medelhög utbildning, gifta kvinnor (se nedan), särskilt småbarnsmödrar, men också bland kvinnor med skolbarn. Härigenom steg deltidssysselsattandelen bland alla sysselsatta kvinnor.

Jag har även analyserat utvecklingen av bestånden av heltidssysselsatta, deltidssysselsatta och ej sysselsatta kvinnor samt övergångarna mellan dessa under åren 1970-1986.

Resultaten var i linje med de tidigare nämnda: Den huvudsakliga källan till ökningen av deltidssysselsattandelen var att antalet kvinnor som övergick från ej sysselsatta

till deltidssysselsatta under hela 1970-talet översteg antalet deltidssysselsatta som lämnade arbetsmarknaden. Inte minst betydelsefullt var att den senare strömmen avtog. Härtill kom att benägenheten hos heltidssysselsatta kvinnor att övergå till deltid ökade under 1970-talets andra del, medan benägenheten hos de deltidssysselsatta att öka sin arbetstid avtog, vilket ytterligare ökade deltidssysselsattandelen. Jag kommer att diskutera tänkbara orsaker till den senare utvecklingen längre fram i artikeln.

Varför har kvinnors sysselsättningsgrad stigit?

För att förklara deltidssysselsattandelen måste vi söka efter faktorer som har bidragit till att öka sysselsättningsgraden bland kvinnor och framförallt bland gifta kvinnor, små-

barnsmödrar och kvinnor med låg-medelhög utbildning. Ett sätt att få indikationer om sådana faktorer är att jämföra utvecklingen för olika grupper av kvinnor.

En uppdelning av deltidsoökningen på samma komponenter som tidigare i syfte att jämföra gifta och icke-gifta kvinnor visade drastiska skillnader mellan de två grupperna. Bidraget till deltidsoökningen 1970–81 från ökad andel sysselsatta var av en helt annan storleksordning bland gifta än bland icke-gifta kvinnor – 114 procent jämfört med 6 procent (Sundström [1987] avsnitt 5.1). Andelen sysselsatta vid konstant deltidandel steg således väsentligt mycket mer bland gifta, vilket visar att gifta kvinnors arbetsmarknadsdeltagande fått större stimulans än icke-giftas. Sannolikt gavs denna starka stimulans av särbeskattningens införande fr o m 1971, eftersom den sänkte gifta kvinnors marginalskatter kraftigt. (Bidraget från ökad andel sysselsatta bland gifta kvinnor var också större i perioden närmast efter reformen än senare). Mellan 1970 och 1971 föll t ex marginalskatten från 55 till 32,5 procent för en halvtidsarbetande kvinna med genomsnittlig industriarbetarlön vars make arbetade heltid och hade genomsnittlig industriarbetarlön. För motsvarande heltidsarbetande kvinna sänktes marginalskatten från 55 till 44,5 procent (Tegle [1985] s 77).

Det är välkänt att marginalskatterna steg kraftigt under 1970-talet. För heltidsarbetande med genomsnittlig industriarbetarlön nådde de sitt maximum 1976 vid 64 procent. Marginalskatten för motsvarande halvtidsarbetande var dock väsentligt lägre, ca 32 procent, och i stort sett konstant under decenniet (Tegle [1985]). Denna kombination av individuell beskattning och stigande marginalskatter för heltidsarbetande gynnade en utjämning av den arbetade tiden mellan makar. Så fann t ex Burtless [1987] att den krympande skillnaden mellan den marginella nettolönen för en heltidsarbetande man och den genomsnittliga nettolönen för en

deltidsarbetande kvinna hade en positiv och signifikant effekt på det genomsnittliga antalet arbetade timmar för svenska kvinnor åren 1963–82.

Ett annat sätt att ta reda på vilka faktorer som stimulerat kvinnor att öka sin sysselsättningsgrad är att göra en ekonometrisk analys av förändringarna i arbetsutbudets bestämningsfaktorer. Jag har med data från Levnadsnivåundersökningen skattat en utbudsfunktion för gifta kvinnor 20–59 år för åren 1967, 1973 och 1980 (Sundström [1987] kap 6). Antalet årsarbetstimmar skattades som en funktion av bl a den egna reala timlönen före skatt, antalet förskolebarn, antalet skolbarn, egen ålder och icke-arbetsinkomster, dvs främst mannens inkomst efter skatt.

Resultaten av skattningarna visar att en högre real timlön medförde en stark ökning i antalet årsarbetstimmar, dvs bruttotimlönen hade en positiv effekt på antalet arbetstimmar. Mannens inkomst inverkade negativt på kvinnans arbetade timmar 1967 och 1973, men hade ingen effekt 1980. Vidare bidrog förekomsten av barn till att sänka antalet arbetade timmar, förskolebarn mer än skolbarn. Den negativa effekten av förekomsten av förskolebarn avtog dock något över åren, vilket inte var fallet med effekten av skolbarn. Ålderssambandet hade formen av en omvänd U-kurva, dvs antalet arbetstimmar ökade med stigande ålder upp till 40-årsåldern, varefter arbetstimman sjönk med tilltagande ålder.

En analys av regressionskoefficienternas och variabel-medelvärdenas utveckling över tiden visar att den stigande reala timlönen var den helt avgörande faktorn för ökningen i arbetsmarknadsdeltagande och antal arbetade timmar bland de gifta kvinnorna. Den minskande negativa effekten från förekomsten av förskolebarn återspeglar sannolikt den kraftiga utbyggnaden av den kommunala barnomsorgen under perioden och bidrog också den till ökningen av kvinnors förvärvsarbete. Hårtill kom att antalet förskolebarn per

Tabell 3 Övergångar mellan heltid och deltid samt benägenhet hos heltidssysselsatta och deltidssysselsatta att övergå till deltid resp heltid åren 1970–1986. Procent.

	Andel som övergått			Benägenhet hos de	
	från heltid till deltid	från deltid till heltid	deltidsnetto	heltidsarbetande att övergå till deltid	deltidsarbetande att övergå till heltid
1970–72	2,2	2,5	-0,3	10,1	21,4
1971–73	2,6	2,5	+0,1	11,7	18,9
1972–74	2,4	2,6	-0,2	10,5	18,7
1973–75	2,8	2,8	0	11,7	18,3
1974–76	4,4	2,7	+1,7	19,2	16,3
1975–77	3,6	4,0	-0,4	15,9	21,3
1976–78	4,0	3,2	+0,8	17,0	15,9
1977–79	4,2	3,1	+1,1	17,2	14,7
1978–80	4,4	3,9	+0,5	18,6	17,0
1979–81	4,0	3,7	+0,3	16,3	15,4
1980–82	4,3	4,4	-0,1	17,6	17,9
1981–83	4,1	4,1	0	16,5	16,3
1982–84	3,8	3,9	-0,1	15,0	15,2
1983–85	4,0	4,7	-0,7	15,8	19,4
1984–85	3,3	4,6	-1,3	12,3	19,1

Ann: De två vänstra kolumnerna anger andelen av alla kvinnor 16–64 år som gjort resp övergång. Siffrorna i de två högra kolumnerna har erhållits genom att antalet som gjort resp övergång dividerats med antalet kontinuerligt heltids- resp deltidssysselsatta.

Källa: Bearbetningar av den sk panelen i Arbetskraftsundersökningarna utförda av Prognosinstitutet, SCB.

kvinnor minskade, vilket hade en positiv effekt på förvärvsdeltagande och antal arbetade timmar. Den avtagande negativa effekten från mannens inkomst hade också betydelse för förvärvsarbetets ökning.

Sammanfattningsvis tyder resultaten på att förklaringen till det stigande förvärvsdeltagandet bland kvinnor är att yrkesarbete blivit mera lönsamt jämfört med hemarbete, eller annorlunda uttryckt: det har blivit mer kostsamt att avstå från förvärvsarbete. Kvinnors reallöner har stigit kraftigt, t o m mer än männens, vilket i förening med särbeskattning och stigande marginalskatter för heltidsarbetande, inneburit att det i de flesta hushåll varit mera lönsamt att kvinnan ökat sitt förvärvsarbete än att mannen gjort det. Samtidigt har den snabba utbyggnaden av subventionerad kommunal barnomsorg och det sjunkande barnafödandet minskat hemarbetets produktivitet mätt som kostnaden av att ersätta

hemproduktionen med varor och tjänster köpta på marknaden. Mannens inkomst har inte längre någon effekt på omfattningen av gifta kvinnors förvärvsarbete. Detta kan återspegla en anpassning till det svenska skatte- och socialförsäkrings-systemet, vilket gjort det fördelaktigt för kvinnor att vara sysselsatta varje år, men inte nödvändigtvis på heltid. Det minskade inflytandet från makens inkomst på kvinnans val av arbetstid kan också bero på att andelen kvinnor med högre utbildning ökat. Kvinnor med högre utbildning kan förväntas vara mer benägna att förvärvsarbeta varje år oavsett mannens inkomst för att få avkastning på sina utbildningsinvesteringar.

Varför har benägenheten att arbeta deltid stigit?

Min analys av kvinnors övergångar mellan heltidssysselsättning och deltidssysselsättning har visat att netto-övergång till deltid bidrog till deltidssysselsättens kraftiga

ökning under 1970-talets andra del. *Tabell 3* visar att under perioden 1974/76–1979/81 var andelen kvinnor som förkortade sin arbetstid från heltid till deltid större än andelen som ökade sin arbetstid från deltid till heltid. Om vi relaterar flödena till beståndens storlek (de två högra kolumnerna i tabellen) ser vi att denna utveckling var ett resultat av en stigande benägenhet hos de heltidssysselsatta att övergå till deltid samt av en fallande benägenhet hos deltidsanställda att öka sin arbetstid till heltid. Hur kan vi förklara denna utveckling?

De stigande marginalskatterna för heltidsarbetande är sannolikt en viktig förklaring till denna tendens hos de sysselsatta. Tendensen torde vidare ha förstärkts av reformer som genomfördes under denna period och som gjorde det möjligt för heltidsanställda att förkorta sin arbetstid med kompensation för inkomstbortfallet.

Bland de viktigare av dessa reformer var *delpensionen*, som infördes 1 juli 1976 och som gav anställda som fyllt 60 år rätt att förkorta sin arbetstid ned till 17 tim/vecka med ersättning för 65 procent av inkomstbortfallet före skatt. Sannolikt förklarar delpensionens införande att bidraget till deltidsökningen från ökad deltidsandel var särskilt stort bland kvinnor 45–65 år. Antalet delpensionärer minskade under åren 1981–1986, då ersättningsnivån sänktes till 50 procent. Fr o m 1 juli 1987 gäller åter 65 procents-regeln, varför antalet delpensionärer kan väntas öka framöver.

En annan betydelsefull reform var *föräldraförsäkringen*, som vid införandet 1974 gav rätt till 6 månaders ledighet vid barns födelse med ersättning motsvarande sjukpenningen. Den kunde även utnyttjas som deltidsledighet och delas mellan föräldrarna. Ledighetsperioden har successivt förlängts och uppgår f n till 12 mån varav 9 månader med sjukpenningbelopp och 3 mån med garantibelopp (60 kr/dag). Förutom att den har förstärkt

tendensen att övergå från heltid till deltid för kvinnor som fött barn har den haft två andra viktiga effekter för kvinnors sysselsättning. För det första, har den medfört att antalet kvinnor som observeras som sysselsatta ökat, eftersom man räknas som sysselsatt då man är tjänstledig. För det andra, har den gett kvinnor ett starkt incitament att förvärvsarbeta, och helst på heltid, innan de får barn eftersom föräldrapenningen baseras på inkomstens storlek och förutsätter att man har förvärvsarbetat minst nio månader innan barnets födelse.

Småbarnsföräldrar fick ytterligare möjligheter att arbeta deltid, men utan inkomstkompensation, genom den lag som infördes 1979 och som gav heltidsarbetande föräldrar rätt att förkorta arbetstiden till 30 timmar/vecka tills barnet är 8 år.

Sammantagna tyder de redovisade resultaten på att ökningen av andelen deltidsarbetande av de förvärvsarbetande t o m 1982 beror på en ändrad fördelning av arbetsutbudet på heltid och deltid. Jag finner inget stöd i min studie för tanken att den primära drivkraften skulle ha varit att företagen i växande omfattning föredragit deltids- framför heltidsarbetskraft, vilket ibland har hävdats. Mina resultat tyder istället på att arbetskraftsefterfrågans fördelning på heltid och deltid gradvis anpassat sig till utbudets förändrade sammansättning.

Deltidsökningen kan inte heller förklaras av strukturförändringar, dvs att näringsgrenar i vilka deltidsarbetet var mer fördelaktigt för företagen (högre deltidsandel) skulle ha tillväxt medan de branscherna där det var en nackdel (lägre deltidsandel) skulle ha gått tillbaka. Visserligen bidrog expansionen av den offentliga sektorn till att öka deltidsarbetets omfattning, men detta motverkades av strukturförändringar som verkade återhållande på deltidsarbetet. Det som emellertid definitivt slår undan grunden för hypoteserna om företagets behov som primus

motor bakom deltidandelens utveckling är nedgången efter 1982. Det finns inget som tyder på att företagets behov av deltidarbetskraft skulle ha minskat. Ändå föll deltidandelen.

Varför minskade deltidarbetet efter 1982?

Tabell 1 visade att såväl antalet som andelen deltidarbetande kvinnor minskade åren 1983-86, medan heltidsarbetet ökade. Detta trend-brott har sin grund dels i en minskad benägenhet för heltidssysselsatta att övergå till deltid och dels i en ökad benägenhet hos deltidssysselsatta att övergå till heltid (se Tabell 3). Tillsammans resulterade dessa förändringar i en netto-avgång från deltid till heltid efter 1982. Vad kan detta bero på?

En orsak har redan nämnts, nämligen den sänkta kompensationsnivån i delpensionen under åren 1981-87. Eftersom förändringen gäller alla grupper av kvinnor räcker det inte som förklaring. Även i detta fall har enligt min mening skatterna haft inflytande. 1982 års skattereform sänkte väsentligt marginalskatterna för majoriteten av heltidsarbetande. Förklaringen att kvinnorna skulle ha ökat sin arbetstid för att kompensera för nedgången i männens reallöner i perioden före 1983 (fr om 1983 ökade åter reallönerna) är mindre trolig bl a eftersom vi visat att mannens inkomst inte påverkade kvinnans arbetstid 1980.

Deltidsarbetet skulle ha minskat ännu mer i omfattning om inte antalet kvinnor som arbetade deltid av arbetsmarknadsskäl fortsatt att öka fr o m 1984 trots att den öppna arbetslösheten minskade. Jag fann nämligen ett starkt positivt samband mellan antalet arbetslösa kvinnor och antalet deltidarbetande av arbetsmarknadsskäl för åren 1963-83. Fr o m 1984 var detta samband i stället negativt; antalet arbetslösa kvinnor minskade men antalet deltidarbetande av arbetsmark-

nadsskäl ökade ändå. Denna utveckling sammanhänger troligen med ändrade regler för arbetslöshetsersättning till de partiellt arbetslösa, dvs deltidarbetande som tidigare arbetat heltid och som fått sin arbetstid förkortad p g a av brist på arbete hos arbetsgivaren. Dessa kunde före 1984 uppbära arbetslöshetsersättning under maximalt 50 dagar. Fr o m 1984 kunde de emellertid få ersättning för lika många dagar som andra arbetslösa.

Slutsatser

Ökningen av deltidarbetets omfattning bland kvinnor fram till 1982 beror till övervägande del på att andelen sysselsatta bland kvinnor vuxit kraftigt. Stigande reallöner, övergång till individuell beskattning för äkta makar och utbyggnaden av den kommunala barnomsorgen var faktorer som bidrog till att yrkesarbete blev mera lönsamt jämfört med hemarbete för kvinnor.

Under 1970-talets andra del förstärktes deltidökningen av att antalet heltidsarbetande som förkortade sin arbetstid till deltid översteg antalet deltidarbetande som ökade sin arbetstid till heltid. Denna ökade benägenhet hos de sysselsatta att arbeta deltid sammanhänger sannolikt med de särskilt under denna period brant stigande marginalskatterna för heltidsarbetande. Tendensen förstärktes av reformer, som delpensionen och föräldraförsäkringen, vilka gjorde det möjligt för heltidsarbetande att förkorta sin arbetstid med kompensation för inkomstbortfallet.

Att antalet och andelen deltidssysselsatta minskade och heltidssysselsättningen ökade bland kvinnor under åren 1983-86 beror troligen främst på 1982 års skattereform, vilken sänkte marginalskatterna för heltidsarbetande avsevärt.

I den politiska debatten har förslag om en förkortning av arbetsveckan till 30 timmar för alla bl a motiverats utifrån en strävan att utjämna arbetstiden mellan

män och kvinnor. Min studie ger emellertid vid handen att åtgärder som ökar lönsamheten av kvinnors förvärvsarbete jämfört med hemarbete har en sådan utjämnande effekt utan motsvarande lönekostnadsstegring.

Referenser

- Burtless, G, [1987], "Taxes, Transfers, and Swedish Labor Supply" i Bosworth, B P & Rivlin, A M (red) *The Swedish Economy*. Brookings Institution, Washington, D C.
- Sundstrom, M, [1987], *A Study in the Growth of Part-Time Work in Sweden*. Arbetslivscentrum, Stockholm.
- Tegle, S, [1985], *Part-Time Employment*. Lund Economic Studies 35, Lund.